

Portfolio ÄI 11

Portfolio on tuotos, jossa on koottuna sinun omat muistiinpanosi ÄI11-kurssin tärkeimmistä asioista. Tähän portfoliopohjaan on merkitty valmiiksi kysymyksiä muistiinpanojen täyttämisen tueksi.

Tee portfolio käsin tai tekstinkäsittelyohjelmalla, jossa fontin koko on 12 ja riviväli 1,5.

Otsikoi portfolio esimerkiksi ”Äidinkielen portfolio” tai ”ÄI11 portfolio”.

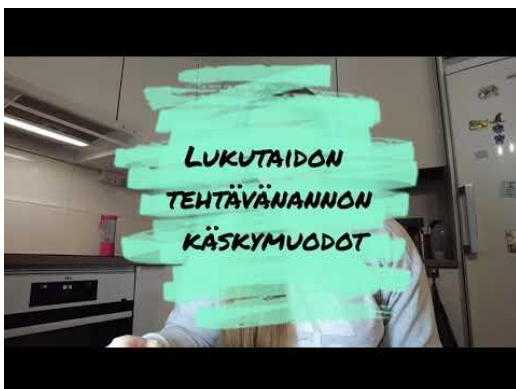
Lähde täytyy joka kerta merkitä tekstiin, kun ottaa tietoja jonkun toisen kirjoittamasta tekstistä. Lähdemerkintöjen avulla lukija (ja myös kirjoittaja itse!) löytää ne lähteet, joita tekstissä on käytetty. Lisäksi lukija pystyy lähdemerkintöjen avulla erottelamaan, mitkä osuudet tekstissä on kirjoittajan omia ajatuksia ja mikä on lainattu toisesta tekstistä. Lähdemerkintöjen pois jättäminen ei ole hyväksyttävää, koska kirjoittaja näin tehdessään ottaa luvatta toisen tuottaman tekstin ja tiedon omiin nimiinsä (plagiointi johtaa tehtävän hylkäämiseen). Muotoile asia aina omin sanoin. Yhden sanan vaihtaminen toiseen ei riitä. Lähdetekstiä voi muokata jättämällä tarpeettomia kohtia ja sanoja pois, muuttamalla sanajärjestystä ja lauserakennetta sekä käyttämällä synonyymeja.

MITÄ?	portfolio
MISSÄ?	sähköisesti tietokoneella tai käsin vihossa
MILLOIN?	koko kurssin ajan (ei viimeisenä iltana!)
MIKSI?	jotta asiat jäisivät mieleesi ja jotta voisit palata niihin helposti lukulomalla

Portfolion osat: (osioiden nimet tulevat Äly-oppimateriaalin sisällysluettelosta)

1 Lukutaidon koe: mitä ja miten?

- Millaisia aineistoja kuuluu asia- ja mediateksteihin? (luku 1.2 Tehtävyytpejä)
- Mitä erilaisia tehtävänantojen käskyjä lukutaidon kokeissa on? Mitä ne tarkoittavat? (1.3 Tehtävänantoja, lyhyt opetusvideo aiheesta alla) <https://youtu.be/KHwrMKerzcc>

- Millaisia aineistoja kuuluu kaunokirjallisiin ja fiktiivisiin teksteihin?
- Miten lukutaidon vastaus rakentuu? (luku 1.5, https://www.youtube.com/watch?v=Htql2z8UjhM&ab_channel=KristaJokinen)

- Tutki lukutaidon arvostelukriteereitä. Mihin koet itse sijoittuvasi eri osa-alueilla?
<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-toimeenpano/maaraykset-ja-ohjeet/koekohtaiset-maaraykset-ja-ohjeet/aidinkielen-ja#chapter-3-3> (taulukko 2 luvussa 3.3)
- + omat muistiinpanosi

2 Lukutaidon tehtävän aineistoja

- Mistä tietää, mitä käsitteitä pitää käyttää tekstianalyysissa? (luku 2.1)
- Mistä eri näkökulmista kuvia voi lähteä analysoimaan? (luku 2.2)
- Mistä eri näkökulmista auditiivisia aineistoja voi lähteä analysoimaan? (luku 2.3)
- Mistä eri näkökulmista liikkuvaa kuvaa eli videota voi lähteä analysoimaan? (luku 2.4)
- Miten auditiivisiin ja multimodaalisiin aineistoihin viitataan vastauksessa? (luku 2.4)
- + omat muistiinpanosi

3 Mitä konteksteja tekstillä on?

- Mikä on konteksti? Mitä eri konteksteja on olemassa? (luku 3)
- Mitkä ovat sinulle tutuimpia tekstilajeja?
- Mitkä tekstilajit ovat sinulle vieraita? Kirjoita tähän niistä muistiinpanot itsellesi, jotta oppisit tunnistamaan ne. (advertoriaali, artikkeli, arvostelu, kainalojuttu, kolumni, lyriikkavideo, pakina, parodia, pastissi, pääkirjoitus, referaatti, reportaasi, uutinen, vastine, yleisönosastokirjoitus)
- Miten kohderyhmää voi lähteä analysoimaan?
- + omat muistiinpanosi

4 Asia- ja mediatekstit: miten argumentaatiota analysoidaan?

- Mikä on teesi? Mikä on tavoite? (4.1)
- Millaisia ovat järkeen (logos) vetoavat argumentointikeinot? (4.2)
- Millaisia ovat tunteisiin (paatos) vetoavat argumentointikeinot?
- Miten esimerkiksi kieli ja perustelukeinot muuttuvat, kun kohderyhmä muuttuu? (4.3)
- Mikä on esisopimus ja taustaoletukset?
- Mitä ovat retoriset keinot? (4.4)
- Mikä on diskurssi? (4.5)
- Mitä ovat arvot? Mitä pidät suomalaisina arvoina?
- + omat muistiinpanosi

5 Miten kaunokirjallisia ja fiktiivisiä tekstejä analysoidaan?

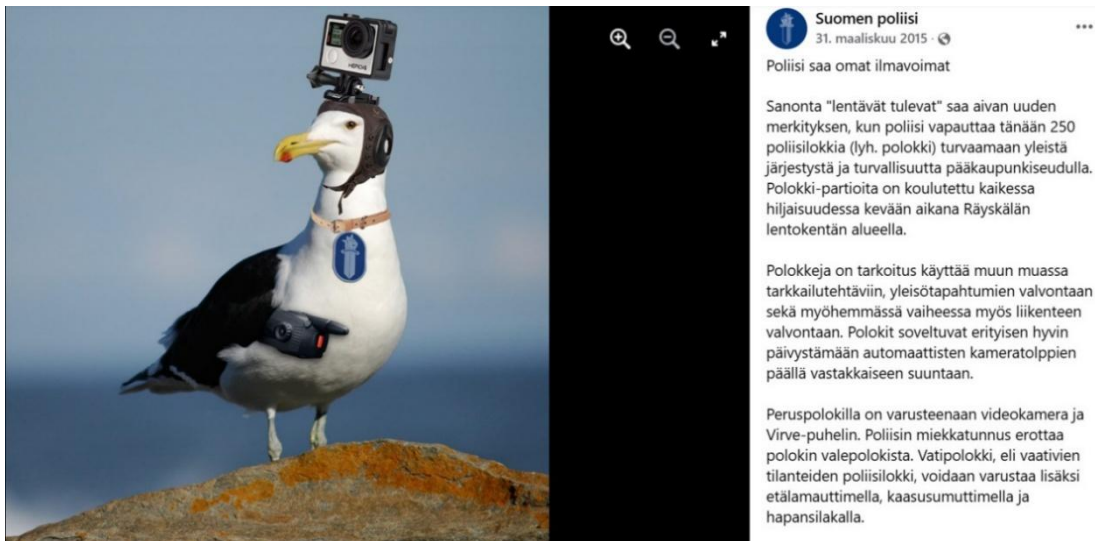
- <https://youtu.be/V64cD-ZQPXA>
- Mitkä ovat kaunokirjallisuuden kolme p äälajia? (5)
- Miten voit tutkia epiikan kertojaa ja kerrontaa? (5.1)
- Miten voit tutkia epiikan juonta ja rakennetta?
- Miten voit tutkia epiikan miljöötä?
- Miten voit tutkia epiikan henkilöitä?
- Miten voit tutkia teemaa ja tehdä tulkintoja?
- Miten perinteinen ja moderni runo eroavat toisistaan? (5.2)
- Anna esimerkit näistä viidestä eri kielikuvatyypistä: symboli, vertaus, personifikaatio, metafora ja metonymia.
- Mitkä ovat draaman pääajit? (5.3)
- Millainen on perinteinen draaman kaari, mistä se koostuu? On hyvä miettiä jokin itselleen tuttu draaman lajin edustaja (kirjallinen tai näytelty näytelmä), jonka voi palauttaa mieleensä tarvittaessa.
- Mitä keskeisiä käsitteitä kuuluu sarjakuvan analyysiin? (5.4)
- + omat muistiinpanosi

Kertovan tekstin analysointi

6 Mistä näkökulmista tekstiä voi tulkita?

- Mitä kaikkea voit analysoida fiktiivisen tekstin rakenteesta? Entä ei-fiktiivisen tekstin rakenteesta? (6.1)
- <https://yle.fi/a/20-10004133> Anna esimerkiksi linkin tehtävien pohjalta selitys sille, mitä moniäänisyys tarkoittaa. (6.2)
- + omat muistiinpanosi
- "Tutki, onko kyseessä vitsi. Onko uutinen tehty huumorimielessä? Tekijäys ja julkaisukonteksti paljastanevat asian." (6.3)

- Anna esimerkki konfliktista eli ristiriidasta. Hyödynnä esimerkiksi jotakin katsomaasi elokuvaa tai sarjaa tai lukemaasi kirjaa. (6.4)
- + omat muistiinpanosi

7 Miten kieltä ja ilmaisutapaa analysoidaan?

- Mitä ilmaisutapa eli tyyli tarkoittaa? (7.1 + diaesitys ”Tyyli ja sävy”)
- Mitä sävy tarkoittaa? (7.1 + diaesitys ”Tyyli ja sävy”)
- Mitä kapulakieli tarkoittaa? Oletko törmännyt kapulakieleen? Missä? Mitä mieltä olet kapulakielestä? (7.1)
- Mitä eri huumorin lajeja on olemassa? (7.2)
- Millaista huumoria pakinassa hyödynnetään?
- Mitä hyviä ja huonoja puolia mustalla huumorilla on?
- + omat muistiinpanosi

8 Miten vuorovaikutustilanteita analysoidaan?

- Mitkä ovat keskeisiä keskustelun lajeja? (diaesitys vuorovaikutustilanteiden analysoimisesta, dia 4)
- Tutki jotakin ryhmäkeskustelua, jossa olet esim. WhatsAppissa. Mitä osallistumisen tapoja tunnistat sieltä? Entä huomaatko esimerkiksi omaa osallistumistasi tutkiessa joitakin tiettyjä tapoja tai piirteitä? Oletko ryhmässä esimerkiksi ideoiden ehdottaja tai kyseenalaistaja (tai jotakin muuta)? (dia 5)
- Missä tilanteissa voi joutua turvautumaan ainoastaan sanattomaan viestintään? (dia 6)
- Mitä keskustelun tehtävä- ja suhdetaso tarkoittavat? (dia 7)
- Mitä assertiivisuus tarkoittaa? (dia 8)
- Huomaatko parafraseeraavasi keskusteluissa? Mitä hyötyä siitä on? (dia 9)
- + omat muistiinpanosi

9 Kriittisen ja kulttuurisen lukutaidon syventämistä

- Mieti viime aikoina näkemiäsi elokuvia, sarjoja, mainoksia, lukemiasi kirjoja tai kuuntelemiasi kappaleita – mitä intertekstuaalisia viittauksia muistat niistä? (diaesitys intertekstuaalisuudesta)
- Miten mosaiikki ja intertekstuaalisuus liittyvät toisiinsa?
- Etsi esimerkki esim. elokuvista ja kirjoista seuraaville arkkityypeille: sankari, antagonistti, antisankari, mentori, muodonmuuttaja, kujeilija. (9.2)
- + omat muistiinpanosi

10 Itsearviointi

Itsearvioinnissa kerrot omasta oppimisprosessistasi, kehitymisestäsi, tavoitteistasi ja niiden täyttymisestä. Kun pohdit omaa oppimistasi ja osaamistasi, kannattaa pohtia, missä onnistuit ja mitä olisit voinut tehdä toisin tai missä haluat vielä kehittyä.